

Lagring och hantering av storbalar

Årligen inträffar allvarliga olyckor i samband med hantering av storbalar. Med rätt teknik och anpassad utrustning blir arbetet säkrare.

Olyckor är vanliga

Vanliga olyckor med storbalar är att upplagen rasar och personer kommer i kläm. Eller man tappar en ensilagebal och får gräsmassan över sig när man ska skära loss plasten och nätet i samband med utfodringen. Det är också vanligt att man underskattar riskerna. Att göra en riskbedömning om vad som kan hända om en bal kommer i rörelse kan rädda liv.

Säkert upplag

Placera upplaget på en plan och hårdgjord yta som även om det blir en blöt vinter utan tjäle. Balarna ska helst läggas i förband, det gäller både fyrkantsbalar och rundbalar. Stapla rundbalarna på den platta gaveln då tappar de inte lika lätt formen och risk för ras minskar. Balar som ligger på den runda mantelytan sjunker ihop och blir mer svårhanterliga och läckagerisken ökar. Stapla aldrig balarna högre än att upplaget blir stabilt och de kan tas ned på ett säkert sätt. Klättra inte på balarna, inplastade balar blir mkt hala och flera olyckor har skett när man halkat och ramlat ned från upplaget. Respektera riskerna med balarnas tyngd och den kraft de har om de kommer i rörelse. **Se till så att balarna inte blir en lekplats för barn.**

Säker hantering

Investera i rejäla och till arbetet anpassade redskap, det gör jobbet både roligare och säkrare. Det finns smarta utrustningar som tex *balstripen* som är en ny form av balgrip som både klyver balen och sedan tar bort plast och nät utan att man behöver lämna traktorhytten. Om en balgrip används se till så den har en extra säkerhetsventil eller backventil som standard så att balen alltid hålls i ett fast grepp även om ventilpaketet på lastaren/traktorn läcker olja. Användes spjut för att transportera balarna ska det vara minst två spjut och helst tre. Med bara ett spjut, speciellt om det inte sätts riktigt i centrum av balen, finns risken att balen plötsligt roterar okontrollerbart. Är man inte beredd på detta kan det gå illa.

En bal med extra fuktigt och kortsnittat ensilage frestar hårt på nätet. Då finns viss risk att den kan ”explodera”. Även extra hårt pressade balar med väldigt torrt material kan uppföra sig likadant. Hantera sådana balar med extra respekt. Skär upp plasten när balen ligger på marken och var extra försiktig så att inte balnätet skadas. Nätet ska tas bort först när balen är placerad över foderbordet eller foderhäcken eller sitter fast i balspjutet.

Tips för säker lagring och hantering

- Placera balupplaget på en plan och hårdgjord yta.
- Lägg balarna i förband.
- Stapla rundbalarna på den platta gaveln.
- Stapla aldrig högre än att upplaget blir stabilt och kan tas ned på ett säkert sätt.
- Klättra inte på balarna och respektera riskerna med balarnas tyngd.
- Se till så att balarna inte blir en lekplats för barn.
- Investera i bra redskap och maskiner.
- Se till så balgripen har en säkerhetsventil som håller balen även om lastaren/traktorn läcker olja.
- Använd helst tre spjut, då sitter balen säkrare.
- Kör långsamt och ha balen så lågt som möjligt.
- En motvikt i trepunktyften och ökat lufttryck i framdäcken gör traktorn stabilare.
- Kolla regelbundet slitaget på frontlastaren.
- Skär upp plasten när balen ligger på marken.
- Ta bort nätet först när balen är placerad över foderbordet.